

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 270-235
Onderwerp : Campagne 'ik pas'
Portefeuillehouder : A. van de Weijenberg
Datum : 20-1-2026

Vragen van de fractie van WaterlandNatuurlijk aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 8 januari 2026) en beantwoording daarvan door het college van burgemeester en wethouders in cursief.

Aanleiding/toelichting

13:04
Safari

gemwaterland

gemwaterland "Inmiddels is bekend dat ook één glas alcohol per dag de gezondheid kan schaden. Voor mij een goede reden om mee te doen. Even geen alcohol voor mij. Kleine pauze, grote impact! Doe je mee?" – Wethouder Astrid van de Weijenberg

Een maand zonder alcohol. En de app helpt je.

- Een app die je dagelijks motiveert
- Tips van experts én ervaringen van anderen
- Persoonlijke begeleiding van de IkPas-coach
- Leuke uitdagingen en badges
- De steun van een hele community

Doe mee en download de app op www.ikpas.nl

Vraag 1

Waarom hebben wij onze wethouder op borden in onze gemeente, en op social media zien staan, als onderdeel van een campagne met de naam “ik pas”?

Antwoord 1

Op verzoek van de Brijder en de GGD Zaanstreek-Waterland heeft de wethouder medewerking verleend aan de IkPas campagne (ofwel dry januari). Voor de herkenbaarheid van een campagne vragen ze een herkenbaar persoon om uiting te geven aan de campagne.

Vraag 2

Hoe is deze campagne gefinancierd, mede gezien het feit dat dit college nog 1,7 miljoen moet ophoesten op korte termijn?

Antwoord 2

De campagne is gefinancierd vanuit SPUK GALA middelen. Die zijn ingezet op het gehele project Alcohol en Vroegsignalering 18+ 2024/2025 door Landsmeer, Edam-Volendam, Purmerend, Wormerland, Oostzaan en Waterland.

Vraag 3

Als de financiering van deze campagne door onze gemeente, via de GGD betaald is, valt de financiering dan binnen ons contractuele pakket, of is dit een onverplicht en apart afgenomen “product”?

Antwoord 3

De financiering van campagne is niet via de GGD gelopen, maar via Brijder. Brijder is penvoerder van het project Alcohol en Vroegsignalering 18+.

Vraag 4

Wat heeft deze campagne gekost, en wat heeft deze campagne opgeleverd voor de Waterlanders?

Antwoord 4

Vanuit SPUK GALA middelen is in 2025 € 6.295 betaald aan Brijder voor het project Alcohol & Vroegsignalering 18+. Dit is niet alleen de campagne, maar ook zijn er interventies ingezet om de vroegsignalering van alcohol te bevorderen. Bij eerstelijnszorgprofessionals (zoals huisartsen, POH-GGZ medewerkers, en fysiotherapeuten) en organisaties in zorg en welzijn is via de praktijkhandleiding alcohol de vroegsignalering van alcoholproblematiek vergroot. Dit is onder andere gedaan door aan te sluiten bij lokale overleggen.

Binnen de gemeente is daarnaast aangesloten bij activiteiten voor ouderen. Denk aan fit-en vitaal markten, cognitieve fitness groepen of andere groepen voor ouderen. Tijdens deze activiteiten is het gesprek aangegaan over de invloed van alcohol op het ouder wordende lichaam. Via samenwerking met diëtisten wordt alcoholproblematiek besproken tijdens valpreventieactiviteiten.

Wat de campagne opgeleverd heeft is nog niet te zeggen, want deze loopt nog. Bij universele preventie zijn de effecten niet een op een te meten.

Vraag 5

Welke doelstellingen zijn voor deze campagne geformuleerd en hoe is het effect van deze campagne gemeten? Wij zijn er benieuwd naar de concrete resultaten.

Antwoord 5

Het doel van IkPas is het verminderen van alcoholgebruik doordat deelnemers zich meer bewust zijn van het eigen alcoholgebruik, gemotiveerd zijn om het alcoholgebruik te veranderen en vaardigheden hebben om in de toekomst beter om te gaan met alcoholgebruik. IkPas wordt zowel landelijk als regionaal ingezet. In de werving wordt de betreffende campagne gepromoot en ligt de nadruk op informeren en enthousiasmeren. Hierbij staan de voordelen van een alcoholpauze centraal. Dry January heeft 1,2 miljoen deelnemers in Nederland.

Er zijn aanwijzingen voor de effectiviteit van IkPas. Jaarlijks worden door deelnemers significante dalingen in weekconsumptie en weekfrequentie gerapporteerd, gemeten op 6 maanden na de challenge. De resultaten zijn vergelijkbaar met Brits en Belgisch onderzoek naar vergelijkbare interventies. Daarnaast blijkt het bewustzijn over het eigen gebruik, en de self-efficacy vergoot te zijn.

Enkele wetenschappelijk bewezen effecten van stoppen met alcohol na enkele weken: Als je last hebt van een hoge bloeddruk, is de kans groot dat deze begint te dalen. Hetzelfde geldt voor je cholesterolwaarde. Hierdoor neemt de kans op diabetes type 2 af. Je lever herstelt zich ook door een pauze op alcoholgebruik en functioneert beter, wat essentieel is voor je algehele gezondheid.

Vraag 6

Waar vinden we de financiering van deze campagne terug in de begroting, want we hebben de indruk dat de mening van de raad hierover niet gevraagd is?

Antwoord 6

In de zomer van 2025 is de raad in een RID geïnformeerd over de voortgang van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en inzet van de SPUK GALA middelen, waaronder het project Alcohol en Vroegsignalering 18+.

Vraag 7

Onze fractie vindt deze campagne betuttelend en bemoeizuchtig. We vinden dit soort communicatie geen taak van deze gemeente.

Wanneer kunnen wij een vergelijkbare campagne verwachten over suiker-, vet- en/of vleesconsumptie?

Antwoord 7

Preventie volksgezondheid is een wettelijke taak van de gemeente. Landelijk worden de speerpunten voor het preventief gezondheidsbeleid bepaald op basis van gezondheidstrends. Daarom is in het GALA vroegsignalering alcohol één van de thema's geworden.

In de landelijke nota gezondheidsbeleid 'Samenwerken aan gezondheid' 2025-2028 staan ambities voor een regionale en lokale aanpak als domein overstijgende aanpak Rookvrije Start, voorkomen en terugdringen van overgewicht, Preventie gehoorschade versterkte muziek en integrale preventieprogramma's voor alcohol en drugsgebruik.

Een campagne over suiker-, vet of vleesconsumptie staat nog niet op de planning. De publiekscampagnes die de GGD jaarlijks op verschillende thema's uitvoerde zijn per 2026 wegbezuinigd. Er wordt nog wel ingezet op preventie van overgewicht door bijvoorbeeld de Ketenaanpak Gecombineerde Leefstijl Interventie en de JOGG-aanpak.